

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้แบ่งการศึกษออกเป็น 3 ส่วนคือ ส่วนแรก การศึกษาโครงสร้างระบบงาน และกระบวนการ/ขั้นตอนการทำงานในการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำ ความผิด ส่วนที่สอง การวิเคราะห์เรื่องต้นทุนการดูแล บำบัด แก้ไข ฟื้นฟูเด็กและเยาวชน จะศึกษา และวิเคราะห์โครงสร้างของระบบงาน (System Analysis) และต้นทุนการบริหารงานด้านต่าง ๆ ที่ เกี่ยวข้อง และศึกษาต้นทุนต่อหน่วยของหน่วยงานหลักบริการเด็กและเยาวชนที่ถูกควบคุมตัวใน สถานแรกรับ ซึ่งวัดทั้งต้นทุนทางตรงและต้นทุนทางอ้อม และส่วนที่สาม การประเมินคุณภาพการ ปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำ ความผิด จะศึกษาพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน และความพึง พอใจในการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชน รวบรวมข้อมูลจากเด็กและเยาวชนที่ถูกควบคุมตัวในสถาน แรกรับ

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ เด็กและเยาวชนในสถานแรกรับ โดย ณ วันที่ 1 มีนาคม 2554 มีจำนวนเด็กและเยาวชนในสถานแรกรับ ทั้งหมด 140 คน ในการศึกษาครั้งนี้จึงศึกษา โดยใช้กลุ่มประชากรทั้งหมด 140 คน

3.2 ข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 แหล่ง ได้แก่

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ใช้ในการวิเคราะห์ประเมินผลคุณภาพในการปฏิบัติต่อ เด็กและเยาวชนที่กระทำ ความผิดในสถานแรกรับ รวบรวมข้อมูลจากเด็กและเยาวชนที่กระทำ ความผิด โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน

คำถามในส่วนนี้ใช้รวบรวมข้อมูลทั่วไปและพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง จำนวนสมาชิกในครอบครัว สถานที่อยู่อาศัย สถานภาพครอบครัว และความสัมพันธ์ภายในครอบครัว เป็นต้น

ส่วนที่ 2 ข้อมูลพฤติกรรมเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน

คำถามในส่วนนี้ใช้รวบรวมข้อมูลสำหรับพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ลักษณะนิสัยส่วนบุคคล ปัจจัยกระตุ้นที่กระทำผิด สาเหตุของกระทำผิด ประเภทความผิด ระยะเวลาที่ถูกควบคุมตัวในสถานพินิจ และจำนวนครั้งที่ถูกจับกุม เป็นต้น

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่

คำถามในส่วนนี้ใช้รวบรวมข้อมูลในเรื่องกระบวนการและแนวทางการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่

1. ด้านสถานที่ และสิ่งแวดล้อม เช่น หอนอน ห้องสุขา ห้องน้ำ โรงอาหาร ห้องพยาบาล ห้องเรียน อาคารฝึกวิชาชีพ และห้องสมุด เป็นต้น
2. ด้านสิ่งของจำเป็นและสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม เครื่องนอน อุปกรณ์กีฬา อุปกรณ์เครื่องดนตรี อุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า และภาชนะ เป็นต้น
3. ด้านการดูแลความเป็นอยู่และสวัสดิภาพ เช่น คุณภาพของอาหาร การอยู่อาศัย และปริมาณของหอนอน การตรวจเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย การทำความสะอาดร่างกาย และสุขภาพพลานามัย เป็นต้น
4. ด้านผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน เช่น การให้คำแนะนำและปรึกษา การปฏิบัติตัวต่อเด็กและเยาวชน และการอบรม สั่งสอน และฝึกวิชาชีพ เป็นต้น
5. ด้านแนวทางการแก้ไข บำบัด และฟื้นฟู รวมถึงกิจกรรมส่งเสริม เช่น กิจกรรมบำบัด ฟื้นฟู และการป้องกัน กิจกรรมพัฒนาเด็กและเยาวชน กิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย และกิจกรรมติดต่อชุมชนและเครือข่าย เป็นต้น

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) รวบรวมข้อมูลจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่ เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวม หนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลทาง Internet ได้แก่ ข้อมูลที่ใช้เพื่อการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

2.1) การวิเคราะห์โครงสร้างระบบงานและกระบวนการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด

2.2) การวิเคราะห์ต้นทุนในการดำเนินงานซึ่งประกอบด้วย งานประสานกิจกรรมชุมชน งานคดี งานพินิจนิสัย งานบำบัด แก้ไข และฟื้นฟู งานพ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถนะผู้ติดยาเสพติด งานธุรการ งานการเงินและบัญชี งานอาคารและสถานที่ งานยานพาหนะ และงานรักษาความปลอดภัย

3.3 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ส่วน

1) โครงสร้างระบบงานและกระบวนการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำคามผิดวิเคราะห์ โดยวิธีพรรณนาความและแผนภาพประกอบ

2) การวิเคราะห์ต้นทุนการดูแล บำบัด แก้ไข พื้นฟูเด็กและเยาวชน โดยคำนวณในรูปแบบต้นทุนรวมของแต่ละหน่วยงานหลัก และต้นทุนต่อหน่วยบริการหรือต้นทุนเฉลี่ยของแต่ละหน่วยงานหลัก ใช้ข้อมูลทุติยภูมิของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นข้อมูลในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 คือ ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2551 – 30 กันยายน 2552 มีขั้นตอนในการคำนวณดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จำแนกหน่วยงานของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่ สามารถแบ่งออกเป็น 2 หน่วยงาน คือ (1) หน่วยงานหลักบริการเด็กและเยาวชน เป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ในการบำบัด แก้ไข พื้นฟูเด็กและเยาวชน โดยตรง และ (2) หน่วยงานสนับสนุน เป็นหน่วยงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ในการบำบัด แก้ไข พื้นฟูเด็กและเยาวชน โดยตรง แต่เป็นฝ่ายสนับสนุนให้หน่วยงานหลักบริการเด็กและเยาวชนดำเนินงานได้อย่างราบรื่น ได้ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 หน่วยงานของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่

1. หน่วยงานหลักบริการเด็กและเยาวชน	2. หน่วยงานสนับสนุน
1. งานประสานกิจกรรมชุมชน	1. งานธุรการ
2. งานคดี	2. งานการเงินและบัญชี
3. งานพฤตินัย	3. งานอาคารและสถานที่
4. งานบำบัด แก้ไข และฟื้นฟู	4. งานอาคารและสถานที่

ที่มา : ฝ่ายบริหารงานทั่วไป สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่ (2553)

ขั้นตอนที่ 2 คำนวณองค์ประกอบของต้นทุนรวมของทุกหน่วยงาน ซึ่งประกอบด้วย ต้นทุนค่าแรง ต้นทุนค่าลงทุน และต้นทุนค่าวัสดุ

ต้นทุนค่าแรง ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย

- 1.) เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทนของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในหน่วยนั้น
- 2.) ค่าเช่าบ้าน
- 3.) ค่าตอบแทนปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ
- 4.) ค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทางของเจ้าหน้าที่
- 5.) เงินสวัสดิการต่าง ๆ

ต้นทุนค่าลงทุน ซึ่งในการศึกษา คือค่าเสื่อมราคาของครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้างทุกชนิด โดยคิดค่าเสื่อมราคาแบบเส้นตรง (Stright Line Method) อายุการใช้งานหรือการใช้ประโยชน์ของสิ่งก่อสร้างและครุภัณฑ์ โดยในการศึกษานี้คำนวณหาค่าเสื่อมราคาประจำปีของสิ่งก่อสร้างและครุภัณฑ์ ดังนี้

สิ่งก่อสร้าง : คิดค่าเสื่อมราคาปีละ 5% อายุการใช้งาน 20 ปี

ครุภัณฑ์ : คิดค่าเสื่อมราคาปีละ 10% อายุการใช้งาน 10 ปี

ต้นทุนค่าวัสดุ ในการศึกษารั้งนี้จะเก็บข้อมูลวัสดุทุกประเภทที่ใช้ในฝ่ายต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ วัสดุสำนักงาน วัสดุอุปโภคและบริโภค ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาต่าง ๆ ค่าสาธารณูปโภค

ขั้นตอนที่ 3 จัดสรรต้นทุนของหน่วยงานสนับสนุนไปยังหน่วยงานหลักบริการเด็กและเยาวชน มีขั้นตอนดังนี้

(1) กำหนดเกณฑ์จัดสรรหรือหน่วยนับของหน่วยงานสนับสนุนแต่ละหน่วย ดังนี้

ตารางที่ 3.2 แสดงเกณฑ์การจัดสรรหรือหน่วยนับของหน่วยงานสนับสนุน

ลำดับ	หน่วยงานสนับสนุน	จำนวนหน่วยนับของหน่วยงานสนับสนุน
1	งานธุรการ	จำนวนเอกสารรับ-ส่ง
2	งานการเงินและบัญชี	จำนวนเอกสารรายการ
3	งานอาคาร และสถานที่	พื้นที่ทำความสะอาดและบำรุงรักษา
4	งานยานพาหนะ	ระยะทางที่แต่ละหน่วยใช้เดินทาง:กม
5	งานรักษาความปลอดภัย	จำนวนครั้งของการตรวจยามและระงับเหตุ

ที่มา : ฝ่ายบริหารงานทั่วไป สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่ (2553)

(2) กระจายต้นทุนของหน่วยงานสนับสนุนไปยังหน่วยงานหลักบริการเด็กและเยาวชน โดยวิธี Simultaneous Equation Method ดังสมการต่อไปนี้

$$Ab_i = \sum_{i=5} a_i Tr_i$$

โดยที่ Ab_i = ต้นทุนรวมของหน่วยงานหลักที่ i

Tr_i = ต้นทุนรวมของหน่วยงานสนับสนุนที่ i

a_i = สัดส่วนของหน่วยต้นทุนงานสนับสนุนที่ i

i = จำนวนหน่วยงานของสถานพินิจฯ เชียงใหม่

ขั้นตอนที่ 4 คำนวณหาต้นทุนรวมของแต่ละหน่วยงานหลักบริการเด็กและเยาวชน จากสมการ

ต้นทุนรวมของหน่วยงานหลักที่ i = ต้นทุนของหน่วยงานหลักที่ i + ต้นทุนที่ได้รับจัดสรร จากหน่วยงานสนับสนุน

ขั้นตอนที่ 5 หาต้นทุนต่อหน่วยบริการหรือต้นทุนเฉลี่ยของแต่ละหน่วยบริการ โดยหารด้วยต้นทุนรวมของหน่วยงานหลักแต่ละหน่วยด้วยจำนวนหน่วยนับของหน่วยงานหลัก ซึ่งแสดงในตารางที่ 3.3 ซึ่งคำนวณได้จากสูตร

ตารางที่ 3.3 แสดงเกณฑ์การจัดสรรหรือหน่วยนับของหน่วยงานหลักบริการเด็กและเยาวชน

ลำดับ	หน่วยงานหลักบริการเด็กและเยาวชน	จำนวนหน่วยนับของหน่วยงานหลัก
1	งานประสานกิจกรรมชุมชน	จำนวนครั้งในการจัดประชุมกลุ่มฯ
2	งานคดี	จำนวนคดีเด็กและเยาวชน
3	งานพดตินิสัย	จำนวนเด็กและเยาวชนที่ถูกควบคุมตัว
4	งานบำบัด แก่ใจ ฟึนฟู	จำนวนครั้งในการบำบัด แก่ใจ ฟึนฟู
5	งาน พ.ร.บ. ฟึนฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด	จำนวนเด็กและเยาวชนรอกการตรวจพิสูจน์ฯ

ที่มา : ฝ่ายบริหารงานทั่วไป สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่ (2553)

ดังนั้นต้นทุนต่อหน่วยบริการหรือต้นทุนเฉลี่ยของแต่ละหน่วยบริการ สามารถคำนวณได้จากสูตร

ต้นทุนต่อหน่วยบริการหรือต้นทุนเฉลี่ย = $\frac{\text{ต้นทุนรวมของหน่วยงานหลักที่ } i}{\text{จำนวนหน่วยนับของหน่วยงานหลัก}}$

3) การประเมินคุณภาพในการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด ประเมินจากความพึงพอใจของเด็กและเยาวชน โดยมีการวิเคราะห์ดังนี้

(1) ข้อมูลทั่วไปและพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ใช้การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย

(2) ข้อมูลความพึงพอใจในการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านต่างๆ ซึ่งการวัดระดับความพึงพอใจของปัจจัยต่างๆจะใช้มาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert's Scale) (อ้างอิงในกุศลทลี เวชสาร, 2545: 122) ซึ่งลักษณะคำถามแบบ Rating Scale จะมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละระดับดังนี้

ระดับความพึงพอใจ	คะแนน
พึงพอใจมากที่สุด	5
พึงพอใจมาก	4
พึงพอใจปานกลาง	3
พึงพอใจน้อย	2
พึงพอใจน้อยที่สุด	1

จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยแล้วกำหนดช่วงคะแนนเพื่อแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย โดยมีหลักเกณฑ์การแปลผล ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
4.51 – 5.00	มากที่สุด
3.51 – 4.50	มาก
2.51 – 3.50	ปานกลาง
1.51 – 2.50	น้อย
1.00 – 1.49	น้อยที่สุด